

5 önemli gelişmenin analizi

Vatan Yazarı Ruşen Çakır, İktidar

Mücadeleleri Haritamız başlıklı yazısında son bir hafta içinde peşpeşe yaşanan 5 önemli olayı analiz ediyor. Erdoğan'ın daveti, Gül'enin yanıtı, Gül'ün görev süresi, Zana'nın açıklaması, Karayılan'ın söyleşisi arka arkaya dizildiğinde ortaya nasıl bir harita çıkıyor. İşte Ruşen Çakır'ın konuyla ilgili yazısı...

Bugün son günlerin önde gelen şu beş olayı mercek altına alıp Türkiye'deki siyasal mücadelelerin haritasını çıkartmaya çalışacağım:

- 1) Türkçe Olimpiyatları'nda Başbakan Erdoğan'ın adını vermeden Fethullah Gül'en'i ülkeye dönmeye davet etmesi;
- 2) Gül'en'in davete teşekkür edip dönmeyi şimdilik düşünmediğini açıklaması;
- 3) Anayasa Mahkemesi'nin Abdullah Gül'ün süresinin 7 yıl olduğuna, ama isterse bir kez daha aday olabileceğine hükmetmesi;
- 4) Leyla Zana'nın Hürriyet Gazetesi'ne verdiği söyleşide Kürt sorununun çözümünü için Erdoğan'a güvendiğini beyan etmesi;
- 5) Murat Karayılan'ın Radikal yazarı Avni Özgürel'e verdiği ama www.birlesikbasin.com internet sitesinde yayınlanan söyleşi.

Bu beş olaydan hareketle Türkiye'ye damgasını basan ve daha da basacağı benzeyen dört rekabet alanı karşımıza çıkıyor:

1) AKP hükümeti ile Gül'en cemaati arasındaki rekabet: Başbakan'ın olimpiyatların kapanışına katılıp yoğun ilgi görmesi; çok içten bir şekilde Gül'en'i ülkeye çağırması; Gül'en'in de nazik bir şekilde bu daveti reddetmesi, benim gibi, bir süredir bu iki güçlü yapı arasındaki ittifakın çatırdadığını; aralarında “yeni tür iktidar savaşları” başladığını ileri sürenleri ilk bakışta tekzip etmişe benziyor. Halbuki gerek Erdoğan, gerekse Gül'en'in sözlerini dikkatlice okuduğunuzda aralarında muhabbet kadar mesafe (örneğin her ikisi de birbirlerinin isimlerini telaffuz etmedi) olduğunu görüyorsunuz. Gül'en'in dönüşü için şartların henüz olgunlaşmadığı tespitini de bir tür hükümete yönelik eleştiri, özel yetkili mahkemeler hakkında yapılmak istenen değişikliklere muhalefet şerhi olarak okumak da mümkün.

2) AKP ile Kürt siyasi hareketi arasındaki rekabet: Başta TSK olmak üzere muhaliflerinin çoğunu tasfiye eden veya iyice etkisizleştiren iktidar partisinin önündeki yegane engel, PKK/Öcalan'ın başını çektiği Kürt siyasi hareketi. Hal böyle olunca, AKP'nin iç ve dış rakipleri/düşmanları doğrudan ya da dolaylı olarak bu harekete yatırım yapmak istiyor. Bu nedenle hükümetin açılımı askıya aldıktan sonra ağırlık verdiği güvenlikçi politikalardan yavaş yavaş uzaklaşması kaçınılmazdı. Nitekim son günlerde yaşanan pek çok gelişme buna işaret ediyor. Ama yeni açılım politikalarının hayata geçirilmesi için Kürt siyasi hareketi ile AKP arasındaki ilişkilerin yeniden normalleşmesi şart. İşte Enis Berberođlu ile Metehan Demir'e konuşan Leyla Zana'nın sözleri; kimileri katılmayabilir ama Avni Özgürel'e konuşan Murat Karayılan'ın da hükümete karşı çok dikkatli ve ılımlı bir dil kullanmış olması bu açıdan çok önemli.

3) Kürt siyasi hareketi içindeki rekabetler: Öncelikle Zana ve Karayılan söyleşilerinin birlikte okunmalarının çok öğretici olduğunu vurgulayalım. Ama aynı grubun bir gazetesi (Hürriyet) Zana söyleşisini manşetine taşıırken, bir diğeri (Radikal) Karayılan söyleşisini yayınlamadı. Halbuki görünürde çok farklı şeyler söylüyor olsalar da Zana ile Karayılan benzer bir noktada duruyor, benzer çözüm önerileri geliştiriyorlar. En azından ikisi de çözümün ana adresi olarak Öcalan'ı gösteriyor. Nitekim “ev hapsi” önermesi belki de ilk kez bu kadar doğal ve makul karşılanıyor, ki sürecin bu noktaya doğru geliştiğini; devletin Öcalan'ı aylardır

herkesten gizlemesinin ardından böyle bir noktaya varabileceğimizi düşünüyorum.

Zana'yı yakından tanıyan, onun kendi özgün duruşunu muhafaza ederek Kürt siyasi hareketinde etkili bir şekilde nasıl kalabildiğini az buçuk kavrayanlar Hürriyet'e söylediklerine hiç şaşırmadılar. Ama gerek BDP, gerek hükümet çevrelerinden gelen tepkiler, Kürt sorununun çözümü için Zana'nın gerçek değerinin taraflarca tam anlaşılammış olduğunu gösterdi. Bazı AKP'lilerin Kemal Burkey ile başaramadıkları PKK'ya alternatif çıkarma ihalesini Zana'ya yıkmak istemesi; bazı Kürt siyasetçilerin de bu yönde bir telaşa kapılmaları eşit ölçüde anlamsızdı. Zana olayı bize hem Kürt siyasi hareket içinde farklı eğilimler olduğu gerçeğini, hem de çözüme kadar bu farklılıkların pekala bir kenara itilebileceğini gösterdi.

4) AKP içi rekabetler: Anayasa Mahkemesi'nin kararına yönelik tepkiler AKP'nin alternatifinin ancak yine AKP içinde çıkabileceği yönündeki tezin hâlâ geçerli olduğunu gösterdi. Gül'ün yeniden aday olmasının iktidar partisi tarafından yasal yollarla engellenmeye çalışılması, AYM'nin kararından rahatsız olunduğunu gizlemeye gerek duyulmaması cumhurbaşkanlığı seçimleri sürecinde Erdoğan ile Gül rekabetinin hayli ciddi olduğunu kanıtı. Yanlış anlaşılmasın, seçimlerde birbirleriyle yarışacaklarını ileri sürmüyorum fakat seçimlere kadarki süreci ikisi arasındaki rekabetin belirleyeceği muhakkak.

Tam da bu noktada gerek Gülen cemaati, gerekse Kürt siyasi hareketinin Gül-Erdoğan rekabetini gözeterek yeni strateji ve taktikler geliştirmeleri beklenir. Aynı şekilde gerek Gül, gerekse Erdoğan'ın, aralarındaki rekabeti gözeterek Gülen cemaati ve Kürt siyasi hareketine yönelik yeni strateji ve taktikler geliştirmeleri de doğal olacaktır.

Cezaevi faciası: İlk ve en büyük sorumlu devlettir

Hayatının bir buçuk yılını içerde geçirmiş birisi olarak ceza ve tutukevlerindeki yaşam koşullarını olabildiğince takip etmeye çalışıyorum. Açıkçası Şanlıurfa'da yaşanan son faciaya maalesef şaşırmadım. Bu konuda dört şey söylemek istiyorum:

- Sadece Türkiye'de değil, tüm dünyada, ne, nasıl yaşanmış olursa olsun cezaevlerindeki acıların ilk ve en büyük sorumlusu muhakkak devlettir.
- Roboski deneyinden sonra Şanlıurfa'daki facianın nedenlerinin hızlı ve adil bir şekilde araştırılacağına inanmamız mümkün değil.
- Kamuoyunun ezici çoğunluğu, cezaevlerinin kendilerini suç ve suçludan koruduğuna inandığı sürece Şanlıurfa'daki gibi faciaların önü alınamaz.
- Sanılanın aksine cezaevleri toplumu değil esas olarak sistemi muhafaza etmek için inşa edilirler